XII. SPRAWOZDANIE

ZWIĄZKU KATOLICKICH STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY POLSKIEJ

ARCHIDJECEZJI KRAKOWSKIEJ

ZA ROK 1930.

KRAKÓW 1931.
NAKŁADEM ZWIĄZKU KAT. STOWARZYSZEŃ MŁODZIEŻY POLSKIEJ.

TREŚĆ

Drukarnia „Powściągliwość i Praca" w Krakowie.

Uwagi wstępne.

Sprawozdanie niniejsze obrazuje działalność wielkiej ogólnopolskiej organizacji młodzieży pozaszkolnej, Zjednoczenia Młodzieży Polskiej, na małym odcinku archidiecezji krakowskiej.

Jako zadanie ideowe stawia sobie Zjednoczenie Młodzieży Polskiej pracę oświatową i wychowawczą nad przeszło trzema miljonami polskiej młodzieży pozaszkolnej tzn. tej, która po ukończeniu szkoły powszechnej staje do pracy fizycznej, w rzemiośle, handlu, przemyśle, czy na roli. Oświata ogólna, zawodowa i wychowanie oparte są o katolicki i narodowy światopogląd, z wykluczeniem wszelkich wpływów partyjno-politycznych.

Organizacyjnie Zjednoczenie rozpada się na 28 Związków diecezjalnych (między nimi dwa Związki krakowskie, męski i żeński), te zaś skupiają w swych ramach Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej (S. M. P.), które prowadzą już pracę bezpośrednio w terenie, jako organizacja samej młodzieży, oparta na samorządzie.

Związek Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej (męskiej) archidiecezji krakowskiej powstał w r. 1918 z inicjatywy i dzięki poparciu dotychczasowego swego protektora księcia Metropolity krakowskiego Adama Stefana Sapiehy. Stowarzyszenia lokalne sięgają początkami swymi na terenie diecezji krakowskiej lat 1908-1910 i już w r. 1916, pomimo trudności z powodu wojny światowej, ujednostajniły swój statut i stworzyły dzięki pomocy swego Protektora sekretarjat diecezjalny, który kierował całością pracy.

Terytorjalnie obejmuje Związek krakowski 262 parafje a 32 miast i miasteczek, oraz 953 gmin wiejskich w następujących 14 powiatach zachodniej Małopolski: Biała, Bochnia częściowo, Chrzanów, Kraków-miasto, Kraków-powiat, Maków, Miechów kilka gmin, Myślenice, Nowy Targ ze Spiszem i Orawą, Limanowa częściowo, Oświęcim, Wadowice, Wieliczka, Żywiec.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje tak działalność Związku jak i działalność Stowarzyszeń, zestawioną na podstawie sprawozdań z pracy, nadsyłanych przez nie do Związku na końcu każdego roku kalendarzowego.

I.

Sprawozdanie z działalności Związku.

Związek Katolickich Stowarzyszeń diecezji krakowskiej tworzy organizację nadrzędną dla Stowarzyszeń, a zadaniem jego jest propaganda ideji S. M. P. wśród młodzieży pozaszkolnej, koordynacja pracy już istniejących ognisk tak pod względem ideowym, jak i organizacyjnym, wreszcie stwarzanie urządzeń wspólnych dla całej organizacji. Praca ta podzielona jest między Zjazd delegatów, który jest Walnem Zgromadzeniem Związku, Wydział Związku i Sekretarjat Jeneralny.

Członkowie Związku dzielą się na zwyczajnych, którymi są Stowarzyszenia do Związku należące, i nadzwyczajnych t. j. honorowych lub wspierających. **Członków zwyczajnych** należało do Związku w dn. 31 grudnia 1929 r. 129. W roku sprawozdawczym podniosła się ta liczba członków na 130. W rzeczy samej ruch organizacji panował, gdyż przyjęto nowych Stowarzyszeń do Związku 10, ale i 9 skreślono jako rozwiązane. Z pośrod 130 Stowarzyszeń członków Związku, 120 nadesłało sprawozdania z pracy i na tych sprawozdaniach opiera się poniższa statystyka. Stowarzyszenia obejmowały terytorjalnie 115 parafji a 123 miejscowości. Liczba **członków wspierających** wzrosła w r. 1930 do cyfry 188.

Protektor Związku, Książę Metropolita Adam Stefan Sapieha, interesował się bardzo sprawami Związku i w ciągu roku raz przyjął na audjencji prezesa Związku, a 10 razy Sekretarza jen., który złożył sprawozdanie z pracy. Nadto Protektor Związku wraz z X. Biskupem Dr. Rospondem zaszczycili swą obecnością Zjazd Delegatów.

IX. Zjazd Delegatów odbył się dn. 27 kwietnia 1930 r. w Krakowie w sali Sodalicji Pań przy pl. Jabłonowskich l. 3., pod przewodnictwem wiceprezesa Związku p. Henryka Molickiego, z udziałem 101 delegatów z 90 Stowarzyszeń, 22 patronów i wicepatronów, oraz 78 druhów gości. Jako przedstawiciele władz i organizacyj społecznych zaszczycili Zjazd swą obecnością: nacz. wydź. roln. Urzędu Wojewódzkiego p. Dr. Szymusik, p. kpt. Dr Dąbrowski imieniem O. U. W. F. i P. W. V., inspektor szkolny powiatu krakowskiego p. Orszulski, prezes Ligi Katolickiej p Turowicz, p. M. Łubieńska imieniem Związku Młodzieży Żeńskiej, oraz przedstawiciel Katol. Stow. Młodz. Akad. Odrodzenia.

Zjazd przyjął sprawozdanie za r. 1929, udzielając absolutorjum zarządowi Związku, uchwalił budżet na r. 1931, oraz program działalności. W dziale organizacyjnym podkreślono konieczność odmładzania Stowarzyszeń przez zyskiwanie na członków młodzieży opuszczającej szkołę, a ze względu na kryzys ekonomiczny wezwano Stowarzyszenie do uregulowania zaległości w Związku i oszczędnej gospodarki finansowej. W programie ideowym, po referacie p. Z. Barty członka Wydziału Związku, postawiono na r. 1930 na pierwszem miejscu sprawy wychowania religijnego członków.

Wydział Główny Związku, wybrany przez Zjazd Delegatów składał się z następujących osób:

1. Prezes: Ks. Andrzej Paryś, Liszki;
2. Wiceprezes: p. Henryk Molicki, Kraków;
3. P. Barta Zygmunt, Kraków;
4. Ks. Błotko Wiktor, patron i sekretarz okręg. Biała;
5. Ks Dyba Józef, sekretarz okręg. Kraków;
6. P. Fucik Jan, wicepatron, Żywiec;
7. Ks. Kotowiecki Piotr, sekretarz okręg. Wadowice;
8. Dh. Matyga Franciszek, prezes S. M. P. Poronin;
9. P. Sołtys Marjan, wicepatron, Kraków - Podgórze.

Wydział odbył w r. 1930 trzy posiedzenia: 3 lutego, 2 czerwca i 8 września, załatwiając bieżące sprawy Związku i dając sekretarzowi jeneralnemu wytyczne do pracy. W posiedzeniach uczestniczyli z głosem doradczym sekretarze okręgowi.

Zarząd Związku. Obowiązki **sekretarza jeneralnego** pełnił X. Stanisław Pankiewicz, pozostając na tem stanowisku od 1. II. 1925. W jego rękach spoczywało wyłączne kierownictwo pracą Związku i Stowarzyszeń, w myśl wytycznych uchwalonych na Zjeździe Delegatów i na posiedzeniach Wydziału Związku. Sekretarz jeneralny poświęcał się całkowicie pracy w Związku, zwolniony od innych obowiązków przez Księcia Metropolitę. Strony przyjmował sekretarz jen. w biurze Związku codziennie od 10—12 i od 17—19.

Biuro Sekretarjatu, mieszczące się przy ul. Wolskiej 6, z dniem 1 sierpnia przeniesione zostało do nowego lokalu w Domu Katolickim, ul. Straszewskiego 18, składającego się z dwóch pokojów. Biuro czynne jest codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 10—13 i od 15—19. Kierownikiem biura był p. Andrzej Grochot (od IX. 1926). W referatach przysposobienia rolniczego i wychowania fizycznego pracowali specjalni instruktorzy. Oprócz informacyj udzielanych przyjęto 2.105, a wysłano 2.076 listów, nie licząc masowych, jak np. różne odezwy.

Stały kontakt utrzymywał Związek ze Stowarzyszeniami przez wydawanie drukowanego okólnika p. n. **Młodzież Polska**.

W roku sprawozdawczym wydano 6 numerów (łącznie 48 stron druku) po 500 egzemplarzy. Młodzież Polska podaje programy pracy, omawia zasadnicze zagadnienia pracy w S. M. P. i podaje sprawozdania okresowe. Prezesi, patronowie, wicepatronowie i członkowie wspierający utrzymują okólnik bezpłatnie.

Bibljoteka podręczna przy Sekretarjacie powiększyła się w roku bieżącym o 80 numerów i liczyła 630 książek i broszur z dziedziny literatury, dotyczącej pracy społecznej wśród młodzieży.

Przy biurze Związku od szeregu lat prowadzi się **Składnicę pomocy** organizacyjnych, która stale się rozwija. W r. 1930 obrót jej wynosił zł. 13,160·76, a czysty zysk zużyty na cele organizacyjne zł. 1,156·61. Oprócz tego działalność Składnicy umożliwiła Stowarzyszeniom, załatwienie zakupów na kredyt i po cenach niższych od rynkowych. Składnica dostarcza również aparatów Pathé-Baby oraz ich części. Obok Składnicy utrzymuje Sekretarjat **wypożyczalnię kostjumów i filmów** do aparatów systemu Pathé Baby, która corocznie się powiększa i wyświadcza duże usługi organizacji. Dowodem tego, że przy bardzo małych stawkach za wypożyczanie dochód wynosił 2,522·17 zł.

Działalność pozabiurowa Sekretarjatu rozciągała się w kierunku organizacyjnym, a więc propaganda ideji S. M. P. kształcenie wybitnych jednostek z pośród młodzieży na przodowników w pracy, zakładanie nowych ognisk, kontrola i podtrzymywanie pracy istniejących, oraz w kierunku ideowo-programowym tzn. religijnym, oświatowym, p. r. i w. f.

Dla podniesienia na duchu młodzieży zorganizowanej i dla spopularyzowania ideji S. M. P. urządził Związek **7 zlotów okręgowych** (w r. 1929 -5) przy bardzo licznym udziale druhów, a pod protektoratem władz kościelnych i państwowych. Zloty odbyły się: 29. V. w Suchej; 1. VI. w Chrzanowie, 8 VI. w Kłaju; 9. VI w Andrychowie; 15. VI. w Białej, 22. VI. w Krakowie i Nowym Targu. Spełniły one doskonale swe zadanie, zyskując Stowarzyszeniom uznanie szerokich mas społeczeństwa.

Uświadomionych prezesów i wydziałowych dostarczały Stowarzyszeniom **kursy organizacyjne**, zwykle trzydniowe. W roku 1930 urządził Związek dwa kursy: w Bieńczynach (8—10. II. 1930) i w Liszkach (15—17 XII). z udziałem 37 druhów. Łączność z wydziałami podtrzymywały **odprawy** tzn. okręgowe konferencje wydziałowych, które zwykle odbywały się pod przewodnictwem sekretarza jeneralnego. W r. 1930 odbyło się 19 odpraw okręgowych. **Wizytował** sekretarz jeneralny 25 Stowarzyszeń i uczestniczył w dwóch zebraniach założycielskich.

Oprócz powyższej działalności przeprowadził sekretarz jen. cały szereg konferencyj z władzami państwowemi, z duchowieństwem i nauczycielstwem. Z pośród organizacyj społecznych utrzymywano łączność z T. S. L. Sokołem, Centralą Abstynencką, Patronatem Spółdzielni Rolniczych i Stow. Młodź. Akad. Odrodzenie.

Działalność ideowa Związku obejmowała następujące działy. W dziedzinie **wychowania religijnego** urządzono dwie serje rekolekcyj zamkniętych. W Wadowicach u XX. Pallotynów (14—17 sierpnia) z udziałem 83 druhów i w Trzebini u XX. Salwatorjanów z 26 uczestnikami (18—21 XII.). Nadto propagowano coraz silniej kwartalną Komunję św. obchody i uroczystości kościelne.

W dziale **pracy oświatowej** oprócz stałego nawoływania, by na każdem zebraniu był odczyt, czy pogadanka, oraz deklamacje, posunięto naprzód i systematyczne kształcenie. Przedewszystkiem podtrzymywano rozpoczęty w jesieni 1929, czteromiesięczny kurs dokształcający w Kobiernicach, a w listopadzie 1930 zorganizowano nowe kursy: w Osielcu, Zawoji, Pewli i po raz drugi w Kobiernicach. Myśl kursów systematycznych, jak również i pracy w ankietach, propagowanej przez Zjednoczenie, omawiano w okólniku i na odprawach. W pierwszej części ankiety (radość w rodzinie) Związek stanął na pierwszem miejscu pod względem liczby uczestników wśród Związków męskich z całej Polski.

Wydział przysposobienia rolniczego w 1930 zmieniał trzykrotnie swego referenta, co wpłynęło niekorzystnie na rozwój tego działu pracy. Przeprawadzono w roku sprawozdawczym Konkursy Związkowe w tematach: kukurydza Wczesna Bydgoska (po raz trzeci), buraki pastewne, ziemniaki i króliki. Pomimo wielu trudności z powodu nieunormowania tej pracy w terenie Związek uzyskał pierwsze miejsce w powiatach najsilniej w p. r. zaawansowanych (Kraków, Wadowice, Mylenice), wśród wszystkich organizacyj młodzieżowych. Również wybitnie pracowali delegaci Związku w powiatowych Komisjach p. r. (Kraków, Wadowice, Myślenice, Oświęcim).

Referentem **Wydziału wychowania fizycznego** był do dn. 1. lipca p. Edward Krymski prof. w, f. Z dniem 1. lipca objął ten dział pracy p. Andrzej Wilk, em. major W. P. Pracę rozwijano systematycznie w kierunku spopularyzowania w. f. wśród młodzieży, jakkolwiek niedocenianie działalności Związku w tym kierunku przez O. U. W. F. i P. W. uniemożliwiło silniejszy rozwój. Dla wyrobienia naczelników sportowych urządzono dwutygodniowy kurs w Krakowie przy pomocy O. U. W. F. i P. W. (zakwaterowanie i pomoc instruktorska), który ukończyło 21 naczelników sportowych. Nadto kursy urządzane przez Okręgowy Urząd W. F. i P. W. ukończyło 8 druhów, a 4-tygodniowy obóz Zjednoczenia Młodzieży Pol-

skiej 2 druhów. Z pośród absolwentów kursu tylko 3 nie pracuje na stanowiskach naczelników sportowych. Przeprowadzono również w. r. 1930 II Zawody okręgowe (w 7 okręgach) i związkowe, w pięcioboju lekkoatletycznym z udziałem 27 drużyn, a 216 uczestników, w siatkówce z udziałem 18 drużyn, a 144 uczestników, w koszykówce z udziałem 14 drużyn, a 98 zawodników i strzeleckie (wyłącznie w okręgu Kraków miasto) w 7 drużynach z 35 uczestnikami.

Nagrody wędrowne Związku zdobyły: w pięcioboju S. M. P. Kalwarja, w koszykówce S. M. P. Biała w siatkówce S. M. P. Prądnik Czerwony.

Nadto 12 druhów uczestniczyło w zawodach ogólnopolskich Zjednoczenia Młodzieży Polskiej w Spale dn. 13 i 14 sierpnia zajmując dla Związku 6 miejsce.

Pomimo starań ze strony Związku nie można było jeszcze uruchomić w r. 1930 wydziału oświaty i opieki zawodowej dla młodzieży rzemieślniczej i robotniczej.

II.
Praca w okręgach.

Statut Związku przewiduje dla ułatwienia pracy tworzenie sekretarjatów okręgowych, które jednak nie są dotąd samodzielną jednostką w organizacji. Praca w okręgach rozwija się coraz lepiej i wytwarza się coraz silniejsza spoistość na ich terenie, zależnie od tego, czy znajdzie się energiczna i chętna jednostka, która podejmie się prowadzić sekretarjat okręgowy.

Statystyka okręgów.

(Cyfry w nawiasie oznaczają stowarzyszenia, w dn. 31. XII. 1930 chwilowo nieczynne).

L.p.	Nazwa okręgu	Odbyto odpraw	IlośJ stowarzysz.	Liczba członków:	Sekretarz okręgowy :
1	Biała	2	11	485	X. Wiktor Błotko, Biała
2	Chrzanów	2	12	363	X. M. Luzar, Trzebinia
3	Kalwarja	2	9 (1)	216	X. J. Sidełko, Kalw. Zeb.
4	Kraków-Miasto	1	7	216	X. J. Dyba, Sławkowska
5	Kraków-Powiat	1 3 dn. kurs	11	265	brak
6	Liszki	1 3 dn. kurs	7 (1)	152	X. Andrzej Paryś, Liszki
7	Maków	2	12	238	X. Stan. Wilk, Sucha
8	Mszana	0	3	72	X. Fr. Baradziej, Niedźwiedź
9	Myślenice	0	3 (1)	55	brak
10	Oświęcim	0	2	56	X. Bol. Sarna, Oświęcim
11	Padhalański	2	13 (2)	514	X. Stan. Słonka, Poronin
12	Wadowice	2	12 (1)	281	X. P. Kołowiecki, Wadowice
13	Wieliczka	2	9	196	X. J. Wróbel, Wieliczka
14	Żywiec	2	9	217	X. M. Trzop, Żywiec

Dotychczas sekretarzami okręgowymi byli wyłącznie księża a zadanie ich szło w kierunku utrzymania łączności z patronami i nauczycielstwem i rozrzerzanie tą drogą pracy S. M. P.

Łącznikiem między młodzieżą, zorganizowaną w poszczególnych Stowarzyszeniach były odprawy, t. zn. konferencje okręgowe wydziałów S. M. P., oraz zloty i zawody. Próby zangażowania instruktorów okręgowych z braku środków finansowych nie powiodły się. Życie okręgów obrazuje powyższa tabela.

III.

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszeń.

Właściwym terenem pracy społecznej wśród młodzieży pozaszkolnej są Stowarzyszenia, bo one dopiero tą młodzież łączą, otaczają opieką, dają jej możność i podnietę do podniesienia swego stanu oświatowego, skrystalizowania swych zasad życiowych. Stowarzyszenia należące do Związku diecezjalnego krakowskiego oparte są na wzorowym statucie, ostatnio po pewnych, drobnych zmianach, zatwierdzonym przez Urząd Wojewódzki w Krakowie pismem z dn. 13. XII. 1930 L.: B. XXXIV 560/30. Według statutu, obok wydziału złożonego z samej młodzieży, wpływ na kierunek pracy ma tzw. patronat złożony z osób starszych z miejscowym księdzem na czele. Z pracy swej składają Stowarzyszenia, po zamknięciu każdego roku kalendarzowego sprawozdanie ściśle opracowane. Sprawozdania takie za r. 1930 na 130 Stowarzyszeń należących do Związku nadesłało 120 Stowarzyszeń, i do nich odnoszą się wszystkie cyfry w niniejszem sprawozdaniu. Dziesięć Stowarzyszeń w dniu 31 grudnia 1930 było chwilowo nieczynnych i dlatego niespełniły swego obowiązku.

Statystyka członków. Stowarzyszenia objęte sprawozdaniem liczyły w dn. 31. XII. 1930 członków czynnych 3.364, a więc o 189 mniej niż w r. 1929. Według wieku do lat 18 było członków 1526 (w r. 1929—1810), ponad 18 lat liczyło 1838 (w r. 1929—1743). Według zawodów było 1614 rolników, 1253 w rzemiośle lub przemyśle, 321 bezrobotnych i 176 uczniów. Aby zrozumieć zmniejszenie się liczby członków trzeba zwrócić uwagę na to, że w r. 1930 o trzy Stowarzyszenia mniej nadesłało sprawozdania, a nadto w grudniu Stowarzyszenia przeprowadzają silne skreślenia członków niepłacących wkładek, tem więcej, że według wykazanej liczby członków Stowarzyszenia opłacają wkładkę do Związku. Charakterystycznym jest ubytek członków poniżej lat 18, a przyrost powyżej 18 lat. Z tego należałoby wysnuć wniosek, że w r. 1931 Stowarzyszenia muszą szczególną uwagę zwrócić na propagandę wśród młodzieży opuszczającej szkołę powszechną w czerwcu. Członków senjorów liczyły Stowarzyszenia 55 a wspierających 363. Formalne koła przyjaciół istniały w 8 Stowarzyszeniach.

Patronaty liczyły 256 osób, w tem 104 księży, 82 osób z pośród nauczycielstwa i 80 osób z innych sfer. Podkreślić

należy pracę nauczycielstwa, które szczególnie wydajnie i ofiarnie pracuje w dziale oświatowym.

Działalność organizacyjna. Statystyka członków nie wykazała rozwoju ekstenzywnego Stowarzyszeń, natomiast wzmogła się działalność intenzywna tzn. dążąca do pogłębienia pracy. Wzrosła bardzo silnie spoistość organizacyjna. Wzrosła liczba zebrań ogólnych członków do 1837 (o 208) z przeciętnym podziałem 73%, oraz liczba posiedzeń wydziałów do 1.057 (o 38). Przeciętnie więc na jedno Stowarzyszenie przypada 15 zebrań ogólnych i 9 posiedzeń wydziału w ciągu roku. Sztandarów posiadały Stowarzyszenia 48 (przybyło 5). Odznaki posiadało 1572 druhów, czapki 1008, a mundurki organizacyjne 122.

Pomimo kryzysu gospodarczego, który dotknął przedewszystkiem sfery rolnicze i robotnicze, z pośród których głównie rekrutują się członkowie Stowarzyszeń, czytelnictwo pism organizacyjnych utrzymało się na wysokim poziomie. **Przyjaciela Młodzieży** abonowano 1489 egzemplarzy, a 101 Kierownika Stowarzyszeń. Przeciętnie więc wypada prawie jeden egzemplarz Przyjaciela Młodzieży na dwóch druhów i jeden egzemplarz Kierownika Stow na każde Stowarzyszenie.

Wychowanie religijno-moralne w S. M. P. idzie najpierw w kierunku wzmożenia życia łaski w duszach druhów i wyrobienia uświadomionych, a praktykujących katolików. Rekolekcyj urządziły Stowarzyszenia 56 seryj, a wspólnych Komunij św. odbyło się 192, nadto liczne adoracje, zwłaszcza w czasie 40-godzinnego nabożeństwa i W. Piątkowe, oraz obchód Święta Młodzieży. Łączność członków z całą społecznością Kościoła św., oraz czynne apostolstwo, wyrabia w druhach zaliczenie S. M. P. do Akcji Katolickiej, obchody papieskie i misyjne, które urządza się w każdem Stowarzyszeniu. Z kółek religijnych istniało 6 eucharystycznych, 3 maryjologiczne i 3 misyjne.

Intenzywną i wzmożoną w stosunku do roku 1929 **działalność kulturalno oświatową** Stowarzyszeń wykazuje poniższa tabela.

Urządzono:	Wykładów	Obchodów i teatrów	Bibljotek	Książek	Deklamac.	Urozmaic.
W r. 1929	1,466	595	72	10.012	813	378
W r. 1930	1,507	585	69	8.712	859	451

Do tego dodać trzeba, że sami druhowie wygłosili 402 referatów, a wypożyczeń książek było 5.180. Kółek oświatowych istniało 11, śpiewackich 32, muzycznych 29, abstynenckich 4, i 9, kas drobnych oszczędności.

Jedenaście Stowarzyszeń posiada własne aparaty kinowe pokojowe (Pathé - Baby), a 10 ma odbiorniki radjowe, lampowe.

O wzroście liczby kursów dokształcających, oraz udziale Stowarzyszeń w ankietach ogłoszonych, mówiliśmy w sprawozdaniu z działalności Związku.

Przysposobienie rolnicze wykazało również duży rozrost. Oprócz 4 tematów związkowych prowadziły Stowarzyszenia jeszcze we własnym zakresie konkurs pomidorów. Ogółem zakończyło konkursy p. r. 54 zespoły z udziałem 437 konkursistów. Dowodem pogłębienia tej pracy jest wysoka liczba, bo 13 lokalnych wystaw i pokazów zbiorów konkursowych, oraz udział Stowarzyszeń w 7 wystawach powiatowych. W związku z konkursami przeprowadzono też w 5 Stowarzyszeniach kursy rolnicze, głównie im. St. Staszica.

Wyniki pracy w dziale **wychowania fizycznego** przedstawiają się następująco.

Było w Stowarzyszeniach :

Oddziałów W.F.	Ćwiczących	Oddziałów P. W.	Ćwiczących	Zawodów sportowych	Wycieczek
53	1.089	25	495	407	205

Wprawdzie nie osiągnięto jeszcze tego, by w. f. było w każdem Stowaszyszeniu, to jednak powoli ta praca się rozszerza i obejmuje tereny najtrudniejsze, bo młodzież wiejską.

W tych działach zamyka się organizacyjna i programowa działalność Stowarzyszeń.

IV.

Domówienie.

Niniejsze już XII Sprawozdanie z pracy Związku i Stowarzyszeń, ujmujące w cyfry i schematy życie organizacji, oddajemy w ręce społeczeństwa z pełnem zaufaniem, że praca młodzieży i nad młodzieżą znajdzie należytą ocenę i zrozumienie.

Wysiłek młodzieży daje dowód, że młodzież polska, zdrowa duchowo, chce i szuka drogi do podniesienia się oświatowego i kulturalnego, do skrystalizowania swych zasad życiowych. Garnie się ona do Stowarzyszeń mimo wielu przeszkód i trudności z różnych stron i trwa przy organizacji, należycie oceniając jej ideologię.

Stwierdzić musimy, że i wśród starszego społeczeństwa wrasta zrozumienie dla ideji S. M. P. Przybywa nam i sympatyków i ofiarnych, przez nikogo nieopłacanych, pracowników. Zebrane cyfry oznajmią im, że praca nie poszła na marne.

Niech więc to sprawozdanie i młodzieży doda ochoty do pracy i podwoji szeregi członków naszych patronatów.

Za Wydział Związku:

Ks. Stanisław Pankiewicz
Sekretarz jeneralny.

Ks. Andrzej Paryś
Prezes.

SPRAWOZDANIE KASOWE.

1. Bilans Brutto per 31. XII. 1930.

	Obroty		Salda	
	Winien	Ma	Winien	Ma
Rk. Kapitału	—	7.000·—	—	7.000·—
Rk. Kasy	25.456·16	22.717·56	2.738·60	—
Rk. Banków	11.073 88	10.818·11	255·77	—
Rk. Kontokorentu	29.994·52	26.718·38	3.276·14	—
Rk. Działu handlowego . .	13.160·76	8.957·93	4.202.83	—
Rk. Organizacji	4.652·17	18.104·62	—	13.452·45
Rk. Administracji	5.384·63	260·60	5.124·03	—
Rk. Imprez i subwencji .	1.005·—	6.056·—	—	5.051·—
Rk. Wypożyczalni	3.163·17	2.524·40	638·77	—
Rk. Wyd. „Młodz. Polska“	725·38	253·50	471·88	—
Rk. Wydziału oświatowego	1.746·77	1.316·38	430·39	—
Rk. Wydz. wychow. fizycz.	2.856·39	607·25	2.249·14	—
Rk. Wydz. przysposob. roln.	3.615·14	1.946·13	1.669·01	—
Rk. Ruchomości	618·33	85·20	533·13	—
Rk. Nieruchomości . . .	149·23	—	149·23	—
Rk. Strat	514·53	—	514.53	—
Rk. Kramu	3.500·—	250·—	3.250·—	—
	107.616·06	107.616·06	25.503·45	25.503·45

2. Rachunek strat i zysków per 31. XII. 1930.

Straty		Zyski	
Rk. Administracji . .	5.124·03	Rk. Działu handlowego	1.156·61
Rk. Wypożycz. 20% am.	641·—	Rk. Organizacji . . .	13.452·45
Rk. Wyd. Młodz. Polska	471·88	Rk. Subwencji . . .	5.051·—
Rk. W. oświaty 10% am.	211·60	Rk. Wypożyczalni . .	2.524·40
Rk Wydz. wychow. fiz.	2.249·14		
Rk. W. przysp. rolnicz.	1.669·01		
Rk. Ruchom. 20% am.	267·40		
Rk. Nieruchomości . .	44·76		
Rk. Strat	514·53		
Nadwyżka ogólna . .	10.991·11		
	22.184·46		22.184·46

3. Bilans zamknięcia per 31. XII. 1930.

Aktywa		Pasywa	
Rk. Kasy	2.738·60	Kapitał	7.000·—
Rk. Banków	255·77	Wierzyciele	2.410·34
Rk. Dłużników . . .	5.686·48	Kram	250·—
Rk. Działu handlowego	5.359·44	Nadwyżka ogólna . .	10.991·11
Rk. Wypożyczalni . .	2.522·17		
Rk. W. ośw. i bibljot.	218·79		
Rk. Ruchomości . . .	265·73		
Rk. Nieruchomości . .	104·47		
Rk. Kramu	3.500·—		
	20.651·45		20.651.45

Zamknięcie rachunków zatwierdza

KOMISJA REWIZYJNA:

Dr. Antoni Mazanek. Zygmunt Siwiec. Władysław Komala.

4. Zamknięcie rachunków per. r. 1931.

a) Dochody

	preliminowane	zebrane
Wkładki członków (składka organizacyjna) . .	1.200·—	1.222·10
Składka ze Święta Młodzieży	4.200·—	4.269·43
Subwencje	4.896·—	5.056·—
Dochód z działu handlowego	1.200·—	1.156.61
Dochód z wypożyczalni kostjumów i kilimów .	2.404·—	2.522·17
Wkładki członków wspierających	—	1.550·50
Procenta	50·—	136·05
Różne	—	108·08
	13 950·—	16.020·94

b) Rozchody

	preliminowane		wykonane	
Koszta administracyjne				
a) pensje i świadczenia soc.	3.474·40		3.568·42	
b) portorja	300.—		667·89	
c) przybory kancelaryjne .	360·—		470·97	
d) opał i lokal	165·60	4.300·—	443·20	5.150·48
Organizacja i propaganda:				
a) kursy, odprawy, Zjazd delegowanych i rekolek. zam.	2.610·—		1.773·66	
b) Zloty okręgowe	700·—		298·92	
c) subwencje dla Sekr. okr.	1.200·—		148·50	
d) wyd. okólnika i sprawozdania rocznego	700·—	5.210·—	801·88	3.022·96
Wydatki wydz. wychow. fiz.		1.800·—		2.249·14
Wydatki wydz. przysp. roln.		1.200·—		1.669·01
Wydatki wydz. oświatowego		400·—		400·—
Różne		1.040·—		1.408·44
Nadwyżka		—		2.120·91
		13.950·—		16.020·94

5. Preliminarz na rok 1931.

Dochody.

Wkładki członków zwyczajnych Stow. (składka org.)	900·—
Wkładki członków wspierających	2.100·—
Subwencje stałe	4.896·—
Składka ze Święta Młodzieży . . . . . . , ...	4.000·—
Składnica	1.000·—
Wypożyczalnia filmów i kostjumów	2.200·—
Kram	1.000·—
Procenta	100·—
Różne (drobne subwencje)	154·—
	16.350·—

Rozchody.

Administracja;		
a) pensje i świadczenia soc.	3.567·84	
b) portorja	700·—	
c) przybory kancelaryjne	360·—	
d) lokal	150·—	
e) wkładka do Zjednoczenia	120·—	4.897·84
Organizacja:		
wizytacje, kursy 3-dniowe, odprawy, rekolekcje, Zjazd delegatów, Zjazd Rady Nacz., Sekr. Jen. kurs dla Patronów, reprezentacja	2.600·—	
Zloty okręgowe	700·—	
Subwencje dla Sekretarjatów Okręgowych . .	1.800·—	
Wydanie sprawozdania i okólnika	900·—	6.000·—
Wydatki wydziału wychowania fizycznego		3.000·—
Wydatki wydziału przysposobienia rolniczego		2.000·—
Wydatki wydziału oświatowego		400·—
Różne		52·16
		16·350·—

Wykaz Stowarzyszeń związkowych z dnia 31. XII. 1930.

L. p.	Siedziba Stowarzyszenia:	Rok założenia	Liczba członków	Okręg:	Dekanat:	Powiat:
1	Andrychów	1916	60	Wadowice	Wadowice	Wadowice
2	Biała k. Bielska I..	1911	76	Biała	Biała	Biała
3	Biała k. Bielska II.	1928	45	Biała	Biała	Biała
4	Biała k. Bielska III.	1928	27	Biała	Biała	Biała
5	Białka Tatrzańska	1924	78	Podhalański	Spiski	Nowy Targ
6	Balin.	1930	26	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
7	Bieńczyce	1924	29	Kraków-powiat	Mogiła	Kraków-powiat
8	Błądzonka	1929	20	Maków	Sucha	Maków
9	Bolechowice	1926	17	Kraków-powiat	Bolechowice	Kraków
10	Brzezie k. Bolechowic . . .	1930	18	Kraków-powiat	Bolechowice	Kraków-powiat
11	Brzezie k. Niepołomic . . .	1928	15	Wieliczka	Niepołomice	Wieliczka
12	Bujaków	1929	39	Biała	Biała	Biała
13	Bulowice	1930	34	Biała	Oświęcim	Biała
14	Byczyna	1930	34	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
15	Chocznia	1925	23	Wadowice	Wadowice	Wadowice
16	Cholerzyn	1928	18	Liszki	Czernichów	Kraków
17	Chrzanów	1928	38	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
18	Cięcina	1917	28	Żywiec	Żywiec	Żywiec
19	Ciężkowice	1923	62	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
20	Czarny Dunajec	1923	31	Podhalański	Orawski	Nowy Targ
21	Czernichów	1925	45	Liszki	Czernichów	Kraków
22	Długoszyn	1928	22	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
23	Frydrychowice	1917	31	Wadowice	Wadowice	Wadowice

L. p.	Siedziba Stowarzyszenia:	Rok założenia	Liczba członków	Okręg:	Dekanat:	Powiat:
24	Gdów . . , ...	1923	17	Wieliczka	Niepołomice	Wieliczka
25	Gilowice	1917	15	Żywiec	Żywiec	Żywiec
26	Inwałd	1925	15	Wadowice	Wadowice	Wadowice
27	Jaszczurowa	1927	7	Maków	Sucha	„
28	Jaworzno	1927	25	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
29	Jeleń.	1928	11	„	„	„
30	Jeleśnia	1929	25	Żywiec	Żywiec	Żywiec
31	Kalwarja	1919	47	Kalwarja	Skawina	Wadowice
32	Kaszów	1921	20	Liszki	Czernichów	Kraków-Powiat
33	Klecza	1926	17	Wadowice	Wadowice	Wadowice
34	Kłaj	1926	41	Wieliczka	Niepołomice	Bochnia
35	Kobiernice	1923	57	Biała	Oświęcim	Biała
36	Kobylany	1928	12	Kraków-Powiat	Bolechowice	Kraków-Powiat
37	Komorowice . . , ...	1917	36	Biała	Biała	Biała
38	Kościelec Śląski	1928	25	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
39	Kozy	1917	117	Biała	Biała	Biała
40	Kraków-Dębniki	1928	26	Kraków	Kraków	Kraków
41	Kraków-Grzegórzki	1929	20	„	„	„
42	Kraków-Modrzejówka . . .	1918	34	„	„	„
43	Kraków-Podgórze	1919	46	„	„	„
44	Kraków-Śródmieście	1924	30	„	„	„
45	Krzęcin	1927	12	Kalwarja	Skawina	Kraków-Powiat
46	Krzyszkowice	1924	15	Myślenice	Myślenice	Myślenice
47	Krzywaczka	1925	10	„	Myślenice	„
48	Lachowice	1928	21	Maków	Sucha	Maków
49	Leńcze Górne	1926	34	Kalwarja	Skawina	Wadowice
50	Lubień k. Myślenic	1919	30	Myślenice	Mszana	Myślenice
51	Luborzyca	1919	19	Kraków-Powiat	Mogiła	Miechów
52	Łapanów	1926	19	Wieliczka	Niepołomice	Bochnia
53	Łodygowice	1926	29	Żywiec	Żywiec	Żywiec
54	Maków	1924	12	Maków	Maków	Maków
55	Maniowy	1928	46	Podhale	Spiski	Nowy Targ
56	Marcyporęba	1929	25	Kalwarja	Skawina	Wadowice
57	Międzybrodzie-Bialskie . . .	1930	33	Biała	Oświęcim	Biała
58	Milówka	1917	13	Żywiec	Żywiec	Żywiec
59	Mikuszowice	1930	17	Biała	Biała	Biała
60	Mników	1925	24	Liszki	Czernichów	Kraków-Powiat
61	Mogiła	1930	34	Kraków-Powiat	Mogiła	„
62	Morawica	1929	18	Liszki	Czernichów	„
63	Mucharz	1924	18	Maków	Sucha	Wadowice
64	Mszana Dolna	1929	12	Mszana	Mszana	Limanowa
65	Niedźwiedź	1920	32	„	„	„
66	Niegowić	1917	25	Wieliczka	Niepołomice	Bochnia
67	Nowa Wieś Szlachecka . . .	1922	12	Liszki	Czernichów	Kraków
68	Nowy Targ	1928	32	Podhale	Nowy Targ	Nowy Targ
69	Olcza.	1916	30	„	„	„
70	Osielec	1918	30	Maków	Maków	Maków
71	Oświęcim	1928	34	Oświęcim	Oświęcim	Oświęcim
72	Pewel Mała	1929	17	Żywiec	Żywiec	Żywiec
73	Podszkle	1930	30	Podhale	Orawa	Nowy Targ
74	Poronin.	1926	144	„	Nowy Targ	„
75	Prądnik Czerwony	1923	29	Kraków-Miasto	Kraków	Kraków-Powiat
76	Przybradz	1930	12	Wadowice	Wadowice	Wadowice

L. p.	Siedziba Stowarzyszenia:	Rok założenia	Liczba członków	Okręg:	Dekanat:	Powiat:
77	Przytkowice . . , ...	1926	14	Kalwarja	Skawina	Wadowice
78	Raba Wyżna	1924	15	Podhale	Nowy Targ	Nowy Targ
79	Rabka	1927	28	Mszana	Maków	Maków
80	Rączna	1917	15	Liszki	Czernichów	Kraków
81	Radziechowy	1916	21	Żywiec	Żywiec	Żywiec
82	Rawałowice	1929	24	Kraków-Powiat	Mogiła	Miechów
83	Ruszcza	1928	20	„	Mogiła	Kraków-Powiat
84	Rychwałd	1922	13	Żywiec	Żywiec	Żywiec
85	Ryczów	1927	22	Oświęcim	Zator	Oświęcim
86	Skawina	1928	40	Kraków-Powiat	Skawina	Kraków-Powiat
87	Śleszowice	1927	18	Maków	Sucha	Wadowice
88	Spytkowice k. Chabówki . .	1926	12	Maków	Maków	Maków
89	Spytkowice k. Zabora . . .	1922	20	Wadowice	Zator	Oświęcim
90	Stare Bystre	1927	27	Podhale	Orawa	Nowy Targ
91	Stronie	1923	25	Kalwarja	Sucha	Wadowice
92	Stryszawa	1925	25	Maków	„	Maków
93	Stryszów	1924	25	Kalwarja	„	Wadowice
94	Sucha	1923	24	Maków	„	Maków
95	Sułkowice	1930	11	Wadowice	Wadowice	Wadowice
96	Swiątniki Górne	1927	24	Wieliczka	Wieliczka	Kraków
97	Szaflary	1928	10	Podhale	Nowy Targ	Nowy Targ
98	Szczakowa (wieś)	1925	48	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
99	Targanice	1924	18	Wadowice	Wadowice	Wadowice
100	Tarnawa Dolna	1924	38	Maków	Sucha	Wadowice
101	Tenczynek	1917	24	Chrzanów	Czernichów	Chrzanów
102	Trzebinia	1917	25	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
103	Wadowice Parafja	1929	30	Wadowice	Wadowice	Wadowice
104	Wieliczka	1925	20	Wieliczka	Wieliczka	Wieliczka
105	Wieniec	1926	14	„	„	Bochnia
106	Wieprz	1921	20	Wadowice	Wadowice	Wadowice
107	Wilkowice	1923	29	Biała	Biała	Biała
108	Witanowice	1923	30	Wadowice	Wadowice	Wadowice
109	Wola Batorska	1928	15	Wieliczka	Niepołomice	Bochnia
110	Wola Duchacka	1929	31	Kraków-Miasto	Kraków	Kraków
111	Wronin	1930	20	Kraków-Powiat	Mogiła	Miechów
112	Ząb-Zubsuche k. Poronina . .	1928	28	Podhale	Nowy Targ	Nowy Targ
113	Zabierzów k. Krakowa . . .	1926	30	Kraków-Powiat	Bolechowice	Kraków-Powiat
114	Zagórze	1930	30	Chrzanów	Nowa Góra	Chrzanów
115	Zakopane	1912	24	Podhale	Nowy Targ	Nowy Targ
116	Zakrzów	1923	25	Kalwarja	Sucha	Wadowice
117	Zawoja	1925	15	Maków	Maków	Maków
118	Zebrzydowice	1925	9	Kalwarja	Skawina	Wadowice
119	Zembrzyce	1925	10	Maków	Sucha	„
120	Żywiec	1911	50	Żywiec	Żywiec	Żywiec

W roku 1930 upadły: S. M. P. Pielany, Bronowice Małe, Izdebnik, Kaniów, Olszówka, Sanka, Sieniawa, Wiśniowa, Trybsz.

Nie nadesłały sprawozdań chwilowo (nieczynne): S. M. P. Gromiec, Jeziorzany, Lanckorona, Łapsze Niżne, Nowa Góra, Rudawa, Wadowice-Miasto, Wróblówka, Poręba Żegoty, Trzemeśnia.